

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ»***

Спеціальність:	D3 Менеджмент
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Менеджмент

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Фінанси, гроші та кредит
Шифр та назва спеціальності	D3 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год. Лекції: 18 год. Практичні заняття: 18 год. Самостійна робота: 54 год.
Термін вивчення дисципліни	III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/finance_money_kredit

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Засць Микола Артемович	
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри економіки та менеджменту
Дисципліни, які викладає НПП	Фінанси, гроші та кредит Макроекономіка Менеджмент ЗЕД Інвестування
Напрями наукових досліджень	Фінансово-інвестиційні механізми розвитку бізнесу в умовах цифрової економіки; управління зовнішньоекономічною діяльністю та міжнародною конкурентоспроможністю підприємств; макроекономічні аспекти формування регіональної інноваційної інфраструктури
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Гугл Академія https://surl.li/dsswpb ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0495-7400
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Телефон кафедри	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/zaec-portfolio.pdf

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Фінанси, гроші та кредит» спрямована на формування у здобувачів знань про теоретико-методологічні та методичні основи розвитку грошової системи і грошового обігу, фінансової, кредитної та валютної систем.

Курс охоплює основні положення щодо фінансових процесів, інформаційного забезпечення та вміння ефективно використовувати сучасний грошово-кредитний інструментарій у практичній діяльності менеджера. Дисципліна включає вивчення фінансів, грошей, грошового обігу, кредитних відносин, банківської системи України, принципів роботи банківських установ з клієнтами, валютних операцій, страхування, фінансового ринку. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих бакалаврів з менеджменту відводиться навчальній дисципліні «Фінанси, гроші та кредит».

Предмет вивчення навчальної дисципліни: фінансова система, фінансовий механізм та грошово-кредитна система держави.

Мета курсу: забезпечення студентів системними знаннями щодо теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування в ринковій економіці фінансів, грошей, кредиту та банків.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Ознайомити студентів з фінансами як сукупністю грошових відносин, які пов'язані із формуванням, мобілізацією та розміщенням фінансових ресурсів, а також із сутністю, функціями та роллю грошей і кредиту.
2. Розвинути вміння аналізу закономірностей функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового та кредитного ринків.
3. Сформуванати навички взаємодії з комерційними банками та страховими фірмами як у якості фізичних осіб, так і в якості представників юридичних осіб (підприємств і установ).
4. Навчити студентів використовувати фінансові інструменти, працювати в системі безготівкових розрахунків, вести операції з готівкою.
5. Набути практичних навичок щодо формування фінансової політики фірми.
6. Розвинути здатність до визначення показників грошової маси, грошової бази, грошово-кредитного мультиплікатора, рівня інфляції, індексу цін, показників валютних операцій комерційних банків, відкритої валютної позиції, тощо.

Пререквізити навчальної дисципліни:

Вивчення навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» базується на знаннях та вміннях, отриманих здобувачами освіти при вивченні таких дисциплін: «Правознавство», «Статистика», «Цифрові технології в управлінні», «Економічна теорія», «Економіка підприємства».

Постреквізити навчальної дисципліни:

Здобуті знання, вміння та компетентності в рамках даної дисципліни є основою для професійної діяльності, самостійного навчання та подальшого розвитку.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
Спеціальні компетентності	СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності СК17. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру та пропонувати способи їх вирішення для аналізу, прогнозування, планування та оптимізації в управлінні
Результати навчання	РН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. РН18. Демонструвати навички аналізу результативності управління операційною, маркетинговою, зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, обґрунтовувати напрями його перспективного розвитку для підготовки та представлення аналітичних звітів

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
3 семестр Змістовний модуль 1. Грошовий обіг та кредит					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати,
Тема 1	Теоретичні основи грошей: сутність, функції та роль в економіці	1	1	4	
Тема 2	Сутність, структура та механізми функціонування грошового обороту	1	1	4	
Тема 3	Грошовий ринок та грошова система: сутність, еволюція, особливості формування в Україні	1	2	4	
Тема 4	Теорія грошей: історичний розвиток та сучасні напрями досліджень	1	2	4	

Тема 5	Центральний банк та механізми державне регулювання грошового обороту	1	1	4	полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 6	Економічна природа та механізм функціонування кредиту. Кредитна система	1	2	4	
Змістовний модуль 2. Фінансова система					
Тема 7	Сутність фінансів та склад фінансової системи	1	2	4	
Тема 8	Державні фінанси та фінансова політика: взаємозв'язок і вплив на національну економіку	2	1	4	
Тема 9	Податкова система	1	2	4	
Тема 10	Фінансовий ринок	2	1	4	
Тема 11	Послуги та операції комерційних банків	2	1	4	
Тема 12	Страховання	2	1	6	
Тема 13	Валютний ринок. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	2	1	4	
Модульна контрольна робота					
Всього:		18	18	54	
Форма контролю: екзамен					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань													Модульна контрольна робота	Екзамен	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	20	40	100
Робота на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3			
Самостійна робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування, а саме, тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«A» - 18-20 балів;

«B» - 16-17 балів;

«C» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **екзамену** (письмово). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену складається з двох складових:

- стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру;

- екзаменаційної – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на екзамені.

Рекомендований розмір стартової складової дорівнює 60 балів, екзаменаційної складової – 40 балів.

Мінімальна сума, за якою екзамен вважається складеним – 25 балів.

Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю та заохочувальних (якщо передбачені) балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені (виконання екзаменаційної роботи) викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за академічною шкалою.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальна кількість балів	Критерії
Відмінно	30–40	Завдання виконано якісно; студент отримав максимальну оцінку за теоретичні знання.
Добре	20–29	Завдання виконано якісно, з достатньо високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10–19	Завдання виконано з середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.
незадовільно з можливістю повторного складання	0–9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота за кожною темою, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні

від 0 до 1 бала за допомогою стандартизованих і узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
1	1	0,75	0,5	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Фінанси, гроші та кредит» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Фінанси, гроші та кредит» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Гроші і кредит : підручник / В. Ю. Світлична ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 191 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Hroshchi-ta-kredyt-2020.pdf
2. Гроші та кредит : навч. посібник / С. П. Стеценко, В. В. Титок, Н. В. Лисиця [та ін.]; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - Київ: КНУБА, 2024. - 227 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/items/ba581483-d2be-44a5-a9b8-03cafdee1cd9>
3. Політило М.П., Хома І.Б., Чубка О.М., Ярошевич Н.Б., Якимів А.І. Фінанси, гроші та кредит. Finance, money and credit: навч. посібник. Львів: Новий світ-2000. 2025. – 234 с.
4. Содома Р.І., Дубинецька П.П., Саміло А.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика (Finance, money and credit: theory and practice): навчальний посібник – Львів. ЛДУБЖД, 2024 – 624с.
3. Гроші та кредит : навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат // Yaroshevych N. & Kondrat I. (2025) Money and Credit. Tutorial. Novij Svit-2000, Lviv. 146 p.
4. Суздаєва О. С. Гроші та кредит: навч. посібник. Київ: МДУ, 2024. 169 с.

5. Гроші та кредит: навч. посіб./ С. П. Стеценко, В. В. Титок, Н.В. Лисиця [та ін.]. Київ: КНУБА, 2024. 227 с.

6. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с..

8. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: навчальний посібник / Вахович І.М., Вахновська Н.А., Дорош В.Ю., Іщук Л.І., Коробчук Т.І., Кузьмак О.М., Ніколаєва А.М., Пиріг С.О., Поліщук В.Г., Чиж Н.М. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2024. 384 с.

9. Bordo M.D., Levin A.T. Central Bank Digital Currency and the Future of Monetary Policy. – National Bureau of Economic Research Working Paper No. 23711. – Cambridge, MA: NBER, 2017. – 31 p. – URL: <https://www.nber.org/papers/w23711>

10. Kendall S., Mitchell W., Wray L.R. Modern Monetary Theory and Practice: An Introductory Text. – London : Macmillan International, 2020. – 380 p.

Додаткові джерела:

1. Брюховецька І., Кришталь Г. Державна політика щодо формування місцевих доходів у контексті соціально-економічного розвитку регіонів // *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. – 2023. – № 2 (68). – С. 12–16. – DOI: 10.32689/2523-4625-2023-2(68)-2.

2. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль. 2-ге видання. Навч. посібник. Київ: Каравелла, 2019. 424 с.

3. Карлін М. І. Державні фінанси розвинутих країн. Навч. посібник. Київ: Каравелла, 2019. 484 с.

3. Г.О. Кришталь . Державне регулювання банківського сектору у забезпеченні соціально-економічного розвитку України: теорія, методологія, практика. Монографія. Київ. 2019. 411 с.

4. Кришталь Г.О. Фінансова безпека банківської системи України в умовах воєнного стану: класифікація можливих загроз // *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*. – 2023. – Т. 4 (26). – С. 39–47.

5. Кришталь Г.О. Роль інструментів грошово-кредитної політики державного регулятора на кредитному ринку держави // *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. – 2021. – № 1 (60). – С. 25–28.

6. Колесников О.В. Історія грошей та фінансів. Навч. посібник. Київ: Каравелла, 2017. 180 с.

Інформаційні ресурси:

1. Веб-сайт Верховної Ради України URL : <http://www.rada.gov.ua/>
2. Веб-сайт Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Веб-сайт Міністерства економіки України URL: <http://www.me.gov.ua/>
4. Веб-сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.kmu.gov.ua/>

5. Веб-сайт Державної фіскальної служби України URL:
<http://sfs.gov.ua/>
6. Веб-сайт Державної аудиторської служби України URL:
<http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
7. Веб-сайт Національного банку України URL:
<https://www.bank.gov.ua>
8. Веб-сайт Державної служби статистики України URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Веб-сайт Державної казначейської служби України URL:
<http://treasury.gov.ua/>
10. Веб-сайт практичного журналу «Баланс» URL : <http://balance.ua/>